

Pandemide Yukarı Bakmamak

DON'T LOOK UP!

Yazı: Canan GÜNDÜZ GÜRKAN

canangunduz@yahoo.com

Astronomi doktora öğrencisi Kate Dibiasky (Jennifer Lawrence), dev bir kuyruklu yıldız keşfeder ve meslektaşlarıyla bu büyük gelişmeyi sevinçle paylaşır. Ancak, kuyruklu yıldızın hız ve rotasına dair hesaplamalar sonrasında, mutluluğun yerini kısa süre içinde endişe alır. Göktaşının 6 ay içerisinde Dünya'ya çarpması söz konusudur...

Filmi izlememiş olanlara küçük bir uyarı: spoiler içerir.

Hollywood, insanlığın ve Dünya'nın yok oluşuna dair senaryoları oldum olası sevmiştir. Ama çoğunlukla, alışık olduğumuz üzere, ABD hükümetinin ve de süper güçlerin bir şekilde her türlü olumsuzluğun üstesinden geldiği bir mutlu son seyirciyi beklemektedir. Netflix'in çok konuşulan "Don't Look Up!" filmi ise, sonunda seyirciyi gene gülümsetmeyi başarsa da, aşına olduğumuz tarzdaki Hollywood film klişelerine pek çok açıdan uymamaktadır. Beyaz Saray'ın ve medyanın trajikomik bir üslupla eleştirildiği filmde alıştığımız şekilde bir zafer öyküsü ya da mutlu son bulunmamaktadır. Diğer yandan, sonun mutsuzluk vaat ettiğini söylemek ise haksızlık olacaktır.

Göktaşının Dünya'ya çarpacağı haberini Dibiasky ve hocası Dr. Randall Mindy (Leonardo DiCaprio), yetkililerle ve ABD Başkanı Orlean (Meryl Streep) ile bir an önce konuşarak önlem almaya yönelik adım atılmasını isterler. Ancak Dünyanın sonu söz konusu olmasına rağmen, seçimlerle uğraşmakta olan Orle-

an'ın ilgisini çekmeyi başaramazlar. Bu nedenle medyaya ulaşarak halkın dikkatini çekmeyi hedeflerler. Gene de, sansasyonel ilişkileriyle gündeme oturmuş olan ünlü şarkıcı çiftten daha çok ilgi çekemezler. Hatta, katıldıkları programda en olumsuz gündeme bile komik süsü vermeye çalışan sunuculara sert tepki veren Dibiasky herkes tarafından garip olarak tanımlanmaya başlanırken, sinir krizi geçirirken olan görüntüleri ise gençler arasında kullanılan sosyal medya görsellerinde yerini alır. Diğer yandan, bu zamana kadar hep arka planda sakin bir hayat yaşamış Mindy, bir anda medyada sahip olduğu popülarite sonucu bilim insanı kimliğinden sıyrılarak hükümetin maskotuna dönüşmeye başlar. Bilim insanlarının bu felakete yönelik tüm girişimleri ise Jeff Bezos ve Elon Musk'a serzenişte bulunan, büyük sermaye sahibi, önemli bir yatırımcı karakter Peter Isherwell'in isteği üzerine durdurulur. Dünyayı kurtarıırken eş zamanlı olarak kazanç da getirecek alternatif bir çözüm önerisi olan Isherwell, işler beklendiği gibi ilerlemeyince ise, başkan Orlean'ı da yanına alıp, uzay aracına atlayıp başka bir gezegene kaçmakta gecikmeyecektir. Tüm bunların hepsi tabii ki de yer yer gerçek olamayacak kadar absürt iken, bazı açılardan ise düşündürücüdür.

Niye yukarı bakarız?

Yönetmen Adam McKay, aslında pandemi henüz ortada yokken, iklim krizine göndermede bulunan bir film fikri ile ve Leonardo DiCaprio gibi çevre sorunlarına duyarlı oyuncularını içeren özel bir kadro ile yola çıkar. Ancak, iklim kriz boyutu pandeminin seyri ile daha arka planda kalırken, konu, bilim reddine ve duyarsızlığına yönelik bir toplumsal eleştiriye evrilir. Filmde, bilim insanlarının kuyruklu yıldızla yönelik uyarılarını ısrarla umursamayan siyasetçilerin ve toplumun tutumunun, COVID-19'a dair tüm dünyada yaşananlara gönderme içerdiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Gökbilimcileri filmde göktaşına, gerçek yaşamda ise ölümcül

olabilen bir virüse yönelik uyarılarda bulunurken; bürokratlar, toplumda infial yaratılmaması için tabloyu yumuşatmaya çalışırlar. Toplumun bir kesimi ise zaten bilim insanlarının doğruyu söylemediklerinden son derece emindir. Ta ki çember daralınca ve birilerin canı yanınca kadar... Bir yanda gökyüzünde göktaşı iyice görünür hale gelmiştir ve giderek daha büyümekte, yaklaşmaktadır. Diğer tarafta, hep başkalarını hasta edeceği sanılan ve gerçekliğinden dahi şüphe edilen Sars-CoV-2 virüsü, yakınlarımıza ve bize kadar ulaşmış, sağlığımızı tehdit altına almıştır. Giderek yaklaşan tehdiye karşılık Orlean'ın basit bir çözüm önerisi vardır : "Yukarı bakmayın!"... Filmin ismi "Don't Look Up!" da buradan gelmektedir. Bu şekilde, korkulacak bir şey olmadığı savunulurken, bir yandan da panik havası yaşamamaları için insanlar gökyüzüne bakmamaya çağrılır. Gökyüzüne bakma-bakmama göndermesi ise muhtemelen sadece kuyruklu yıldız için kullanılmamaktadır. Neden yukarı bakarız ki? Sadece gökyüzünü görmek için mi? Bazen rahat düşünebilmek için, bazen de derin bir iç çekip içimizdeki hayallere, özleme ve heyecanlara yer açmak için yukarı bakabiliriz. Gökyüzünün sonsuzluğu ise bu duyguları güçlendirdiği gibi kişiye özgürlüğünü hatırlatabilir. Politik jargonda, yukarı bakarak boyun eğmeme gibi çağrışımları da bulunmaktadır.

Sonunuzu nasıl alırdınız?

Douglas Adams'ın "Otostopçunun Galaksi Rehberi" roman serisinin dördüncüsü olan "Elveda ve Bütün O Balıklar İçin Teşekkürler" kitabında, yerkürenin vogonlar tarafından yok edileceğini önceden fark edip insanları uarmaya çalışan ancak uyarı işaretleri insanlar tarafından yanlış anlaşıl原因 yunuslardan bahsedilir. Kitabın başlığı, aynı zamanda dünyanın yok olmasından önce yunusların insanlara bıraktığı son mesajdır. Her şeye rağmen zarif bir veda... Dünyanın sonunun geldiği başka bir film olan "Melankoli"de ise (Melancholie, 2012- Lars von Trier), dengesiz yönleri olmakla birlikte varoluşa anlam yüklememeye alışmış olduğu için yaklaşan sonu dinginlikle karşılayan Justine karakteri ile hep toplum tarafından kabul

edilmiş "doğru"lar üzerinden hayatını sürdürürken böyle bir sonu kabullenmek istemeyen ablasının hikayesi anlatılır. "Yukarı Bakma!" filminde ise, otoritelerin gerekli aksiyonları almaması sonucunda artık yapılacak hiçbir şey kalmadığında, kaos baş gösterirken, Mindy ve Dibiasky, çaresizden çok müsterih olarak, hep birlikte, sevdikleri ile birlikte keyifli bir "son akşam yemeği"nde buluşurlar. Güzel zamanları anarken, Mindy şöyle der: "Aslında her şeyimiz varmış..."

Pandemide yıllanır ve yer yer akıllanmazken; sahip olduklarımızın değerini kaybetmeden bildiğimiz ve zarif vedalar yerine coşkulu kavuşmalar yaşayacağımız günleri heyecanla ve de özlemlerle, yukarı bakarak bekliyoruz...

Airelle Besson & Nelson Veras Neige

**Her akşam, aynı yer, aynı saatte,
Güneşten eşyama düşen bir çubuk;
Yangın varmış gibi yukarı katta,
Arkamdan gel diyor, sessiz ve çabuk!
Necip Fazıl KISAKÜREK**

